PIERRE JEAN BROUILLAUD

Piraţii şi poporul atolului de corali

Începând din 1978, Jean Pierre Brouillaud a fost președintele Asociației scriitorilor de literatură a imaginarului și SF francofonă INFINI și al buletinului de informații INFINI-Flash. S-a retras din funcție anul trecut – în favoarea lui Alain Huet – pentru a se consacra întreținerii legăturilor cu străinătatea și promovării literaturii francofone pe plan mondial.

Ca scriitor, a publicat primul său roman, LES AGUETS, la editura *Calmann-Lévy* în 1965, apoi două volume de povestiri fantastice: LA CADRATURE (1965) și L'ANGLE DROIT (1969).

Reapare în 1972 – de data aceasta pe canalul *France Culture* – cu difuzarea piesei radiofonice HIRGENCE OU LES SORTILEGES, pentru ca, trei ani mai târziu, să publice romanul TELLUR, la editura *Robert Laffont*.

Numele lui Jean Pierre Brouillaud figurează în cuprinsurile mai multor fanzine și reviste, printre care: *Réalités secrétes*, *Magie Rouge*, *Miniature*, *Phénix* și în antologii: *Nouvelles Policiéres* (Le Gué, 1980), *Vision de l'Etrange 2 si 4* (Andromède, 1969 & 1988), *Au Nord de Nulle-Part* (Groupe PHI, 1992).

În 1993 a publicat în *Antarès* romanul LES DEUX J, care trebuie să apară și în limba română, împreună cu un alt roman – de data aceasta inedit – L'OUTRECERCLE, în traducerea doamnei Elsa Grozea.

Texte de-ale domniei-sale au fost traduse până acum în limbile: germană, italiană, bulgară, cehă și română, iar în 1992, la Milano, povestirea LA FRONTIÉRE DU COUCHANT a obținut premiul FUTURO EUROPA.

Această antologie este rezultatul unei „colaborări de suflet" prompte și concrete, care are intenția exprimată de a evidenția specificitatea literaturii imaginarului pe spațiul francofon, delimitat de cel anglo-saxon.

Un vuiet învăluie oraşul roşu. Sună ca un corn în ceaţă. Ca o chemare. Era pentru prima oară că locotenentul Derg, Lug şi cu mine îl auzeam de când sosisem printre poporul atolului de corali.

De unde ar fi putut veni? De deasupra, desigur, de pe terasele care înconjurau laguna de opal, acolo unde scânteia linia refluxului, tivul galben ce se forma la întâlnirea cu apele mării, iar dincolo de el, valurile cu creste albe. Doisprezece locuitori ai Avokului făceau să se nască sunet surd captând vântul din larg în enorme cochilii cu reflexe de sidef.

Între chemări, un freamăt se înalţă ca un răspuns al oraşului. Întregul popor ieşea din construcţiile gigantice de corali, a căror talie le permitea ocupanţilor să locuiască în cavităţile dintre coloane, grupate în blocuri poligonale.

Se îndreaptă cu toţii către înălţimile imenselor platouri de calcar aşezate în terase. În faţă merg copiii. Mulţimea care îi urmează îşi îndeseşte rândurile.

Ajunseseră deja pe etajele superioare când primele strigăte se ridicară sub cerul alb. Voci de copii, ascuţite şi răguşite în acelaşi timp:

– Vin!

Nu cunoşteam atât de bine limba poporului avok pentru a fi siguri că înţelesesem exact ceea ce auzisem.

Strigătele răbufnesc iarăşi şi iarăşi.

„Vin!" Da, acum eram siguri că asta spuneau.

– Despre cine vorbesc? îl întrebăm pe cei care trec pe lângă noi. Deşi răspunsul lor este scurt, locotenentul branşase traductorul, aşa că sensul mesajului îl putem auzi pe limba noastră:

– Piraţii! Vin Piraţii!

Rămânem surprinşi de traducere. Oricum, nu putea fi decât echivalentul cel mai apropiat de termenul avokez.

Nu înţelegeam totuşi de ce, dacă era vorba de piraţi, toată populaţia, în frunte cu copiii, să se grăbească să-i întâmpine. Ce legătură unea Piraţii cu poporul de pe corali?

Mulţimea din jurul nostru este în continuă mişcare, iar orice dialog ar fi imposibil, pentru că nimeni nu ne acordă nici cea mai mică atenţie. Curiozitatea, împreună cu agitaţia de care sunt stăpâniţi ne dau sentimentul că se pregătesc, mai degrabă, pentru un spectacol. Pentru o sărbătoare, poate.

Mergem în rând cu mulţimea. Ne căţărăm laolaltă până la platoul superior al teraselor.

Toate privirile sunt aţintite în larg. Marea se întinde calmă până la orizont.

Avokezii continuă să vină în oraşul de deasupra, format din partea cea mai veche a atolului, unde îşi instalaseră locuinţele. Majoritatea vin din cartierele scufundate, aflate pe soclul coralilor morţi, formaţiuni în continuă schimbare care cresc şi se înmulţesc până să se ridice la suprafaţă. Este partea activă a oraşului, locul unde acest popor îşi trăieşte viaţa de zi cu zi, unde copiii sunt crescuţi şi educaţi până la vârsta când vor putea trăi în oraşul de la suprafaţă.

În aşteptarea „Piraţilor", avokezii se expun razelor arzătoare ale soarelui, împrejurul căruia se roteşte Voga. Aşa îşi numeau ei planeta, în limba lor guturală. Noi, pământenii, îi spunem Naias, în amintirea unei flori care creştea pe vremuri în apele planetei albastre.

Lasă în bătaia soarelui corpurile lor subţiri şi lungi, de un gri asemănător nuanţei perlelor şi cu aceleaşi reflexe argintii. Au muşchi lungi şi încântător de supli. Corpul lor este admirabil adaptat mediului acvatic. Avokezii sunt amfibii. Sistemul lor respiratoriu funcţionează la fel de bine în atmosferă ori sub apă. Detaliu curios: extremităţile membrelor devin mai închise la culoare în lumina răspândită de astru.

În pofida nerăbdării lor, amfibienii nu uită să-şi umezească pielea corpului, atât de fragilă şi de uşor deshidratabilă. Rând pe rând, se aruncă din înaltul falezei în apa din interiorul atolului, acolo unde îşi petrec cea mai mare parte a tinereţii, ducând o viaţă aproape exclusiv acvatică.

Nu rămân multă vreme. După ce umezeala le pătrunde epiderma, se căţără din nou pe terase până la platou şi-şi reiau locul.

Curând, noi strigăte se aud din mulţime. Avokezii au un foarte bun simţ al vederii. Observară cu mult timp înaintea noastră petele de lumină care ţâşneau printre raze, ca apoi să ricoşeze pe suprafaţa apei, înainte de a dispărea. Nu înţelegem de ce se agită atât. Ceea ce vedem par nişte peştişori zburători.

Intrarea lagunei se împestriţează cu puncte negre. Agitaţia creşte. Tinerii parcă se îmbulzesc şi mai tare.

Punctele, cinci la număr, trec de linia albă conturată de spuma valurilor strivite de stânci. Cresc văzând cu ochii, până ce devin forme negre, alungite, pe care ochii noştri de pământeni le percep ca pe nişte peşti enormi sau ca pe nişte monştri marini din legende. Spinările lor strălucesc în lumina soarelui. Sunt netede ca o epidermă.

Deodată, din ele izbucnesc jerbe de spumă. Apoi jeturi de apă ţâşnesc în înaltul cerului. Ni se pare că vedem balene de pe timpuri, acele mamifere care expulzau „suflul" din plămâni, amestecul de aer şi de apă sub presiune, semnalându-şi vânătorilor prezenţa.

Jeturile se întrepătrund şi alcătuiesc motive din ce în ce mai complexe înainte să cadă sub formă de buchete sau de perdele de ploaie irizate de soare.

Mulţimea este fascinată. La fel cum pământenii se extaziază văzând focuri de artificii, avokezii aclamă cele mai reuşite efecte.

Da, pare să fie o sărbătoare. Însă ce legătură poate avea cu „Piraţii"?

Împroşcând cerul cu arabescuri, formele negre se apropie de oraş. Cu cât distanţa se micşorează, seamănă tot mai puţin a creaturi marine, părând mai degrabă vapoare ciudate sau vehicule cosmice. Am fi putut fi convinşi că erau capsule spaţiale dacă învelişul lor n-ar fi avut aspectul unei piei de animal.

Părăsesc largul apelor şi se opresc. „Vehiculele" încremenesc, ca şi cum ar fi rămas în pană în mijlocul lagunei, când răsună primele tunete. Provin, fără îndoială, de la flota neagră. În acelaşi timp, capsulele degajă nori de fum. Spectacolul este destul de convingător pentru a ne face să credem că e vorba de piraţi. Cuceresc oraşul cu tunurile lor.

Ne întrebăm dacă demonstraţia face parte din program. Fără îndoială, pentru că nu găsim nici un motiv care să ne infirme presupunerea.

Publicul amuţeşte.

Ne întrebăm dacă jeturile de apă au numai menirea să atragă populaţia pe terase... Sărbătoarea se va termina repede, oare?

Încă o salvă. Nu distingem nici urmă de spaimă pe feţele avokezilor. La fel, nici atolul nu este zguduit de impactul vreunui proiectil.

Deodată, capsulele se scufundă. Mulţimea parcă se înfioară în acea clipă, iar noi, miraţi de curiozitatea publicului, copleşiţi de tensiunea spectacolului, simţim cum ne pătrunde îngrijorarea. Ar trebui oare să ne apărăm? Întrebarea vine de la sine, dar la ce bun? De teamă pentru noi înşine? Desigur că nu. În momentele acelea, chiar dacă suntem străini, creaturi venite de pe altă lume, ne identificăm cu cei care ne oferă găzduire.

Realizăm că sărbătoarea s-a terminat şi că deabia acum pericolul începe să ameninţe oraşul coralilor. Este cu atât mai de temut cu cât noi, cel puţin, nu putem să-l definim sau măcar să-l identificăm. Navele Piraţilor se scufundaseră. Puteau să-i atace pe cei rămaşi în cetate. Avem această viziune: Piraţii, în căutare de pradă, pătrunzând în sălile situate în adâncurile oraşului de jos, cele pe care abia le vizitaserăm. Acolo, tinerii avokezi îşi terminau devenirea, procesul de maturizare care le transforma sistemul respiratoriu acvatic într-unul amfibian.

Să fi fost, oare, Piraţii hoţi de copii? Poate că existau alte bogăţii, ori poate că prăzi importante îi atrăgeau acolo. Oricum, nu ne putem închipui în ce fel se va apăra Avokul.

Împărtăşim deopotrivă ceea ce ni se pare a fi angoasa gazdelor noastre. Atunci începe cea mai interesantă experienţă de empatie care ne va uni cu populaţia coralilor. Prin acest fel de comunicare se stabilesc legături de o deosebită intensitate, senzaţie pe care n-o avusesem niciodată înainte, cu semenii noştri. Pe lângă limbajul articulat, atât de greu de înţeles la început, acum ajungem să ne împărtăşim gândurile cu amfibienii la fel cum o făceau ei între ei: la nivelul sentimentelor, al sensibilităţii. Emoţiile lor devin ale noastre. Suferim împreună.

Cu toate acestea, empatia, oricât de profundă ar fi fost, nu ne lămureşte intenţiile agresorilor. În ce scop să fure copiii?

După scufundarea navelor, mulţimea se împuţinase. Îngrijoraţi, mulţi locuitori reveniseră în oraşul de jos. Cei rămaşi sunt împietriţi într-o apăsătoare aşteptare.

Îl vedem pe Gouk venind spre noi.

El ne păzise, după sosirea în oraşul submarin al atolului de corali, până când Consiliul celor Zece – instanţa supremă – ne hotărâse soarta. Apoi, după ce avokezii se convinseseră că nu aveam intenţii ostile şi hotărâseră să ne primească lăsându-ne să circulăm liberi în perimetrul aşezării lor, Gouk primise sarcina să ne fie călăuză şi, totodată, să depisteze eventualii intruşi, în care cetăţenii Avokului, după cum vom vedea, aveau totuşi destule motive să nu se încreadă.

Gouk era interlocutorul nostru apropiat pentru că îi înţelegeam vorba şi puteam dialoga cu el, aşa că, de cum s-a apropiat, l-am asaltat cu întrebări.

– De unde vin Piraţii?

– De pe Insula cea Mare.

Informaţia lui ne aminteşte că, în afara numeroaselor arhipelaguri de corali sau vulcanice, pe Voga se găseşte şi un micro-continent pe care nu avusesem timp să-l explorăm. Agresorii veneau, deci, de acolo.

– Şi ce vor de la voi?

– Recolta.

– Care recoltă? întrebăm miraţi.

– „Piftia".

Auzind răspunsul, credem că avem din nou de-a face cu una din acele traduceri-surpriză pe care numai aparatul nostru este în stare să o facă.

Gouk, însă, ne face să înţelegem că în adâncurile unei grote deschise chiar la baza falezei, în fisurile calcarului, trăiesc organisme ce produc o masă vâscoasă şi parfumată, insolubilă în apa mării. „Piftia" este, de fapt, un fel de gelatină ce trezeşte lăcomia Piraţilor. Gouk ne explică apoi şi faptul că avokezilor le este interzis accesul la grotă.

– Vor avea loc lupte?

Gouk nu răspunde, iar aerul lui misterios ne stârneşte şi mai mult curiozitatea.

Înţelegem deci că acolo, chiar în soclul pe care fusese aşezat oraşul, se vor petrece evenimentele. Dar cum să ajungem la grotă? Din nefericire, nu suntem amfibieni. Decidem să ne folosim de transmutori, aparate de scufundare uşoare, care nu ne stânjenesc libertatea de mişcare.

Gouk însă nu pare la fel de optimist.

– E prea riscant!

– Riscant, de ce? Crezi că Piraţii ne vor considera inamici şi vor încerca să ne omoare?

– Echipamentul vostru nu oferă o protecţie suficientă.

În cazul ăsta vom folosi Explonul, vehiculul cu care am străbătut planeta acvatică şi care ne-a condus până la lăcaşul Avok.

Gouk ne avertizează din nou:

– Adâncurile sunt extrem de periculoase. Nu trebuie să părăsiţi aparatul sub nici un motiv. Şi să nu rămâneţi prea mult timp acolo. Dacă vă lăsaţi prinşi, nu vom putea face nimic pentru voi.

Perfect! Înţelegem că Gouk hotărâse să ne însoţească.

Ne îndreptăm grăbiţi spre Explon, pe jumătate cufundat în apa unui intrând sub formă de golf.

Începem coborârea pe marginea falezei, un zid viu unde se agită mii de flageli transparenţi. Un popor de polipi îşi desface evantaiul – când de zăpadă, când de foc – unduind şi palpitând febril în căutarea prăzii. Este un zid hrănitor: atolul coralier nu numai că-i adăposteşte pe avokezi, ci îi şi hrăneşte cu produsele digestiei lui printr-un surprinzător fenomen de simbioză. (Derg spune că este o formă de parazitism, dar o face din răutate.)

La baza oraşului de jos încă pătrunde lumina. Apa este clară, în nuanţe de albastru, iar în ea trăiesc o puzderie de creaturi multicolore, unele ca peruzeaua, altele ca lămâia sau ca abanosul. Răspândesc reflexe pe crestele sidefii. Par a fi încrucişări de peşti cu reptile, purtând podoabe de papagali exotici. Proiectoarele de pe Explon fac să ţâşnească desupra preeriilor de alge portocalii, între scântei şi trâmbe, grădini şi păduri de polipi coralieri ai adâncurilor, cu tente stacojii, verzi ori de culoarea şi strălucirea aurului.

Apoi, când albastrul devine negru, numai coralii albi şi roşii mai scânteiază.

Jos de tot, descoperim o trecătoare îngustă pe unde va trebui să ne strecurăm ca să ajungem la grotă. Gaura seamănă cu o gură întredeschisă ale cărei maxilare sunt de piatră, împănate cu dinţi de oţel. Conduşi de gazda noastră, ne strecurăm prin strâmtorile şi prin bezna ei fără să aprindem luminile, ca să nu ne trădăm prezenţa.

Erau acolo. Grota, care difuza o pală luminiscenţă verde-albăstruie, păra a fi adâncă. Piraţii erau în mijloc. Pe pereţii laterali observăm adâncituri destul de mari. Ne strecurăm, cu luminile stinse, într-una dintre ele. De acolo putem privi fără să fim văzuţi.

Cele cinci nave ale lor seamănă cu nişte submarine de buzunar. Chiar dacă sunt proporţionale cu nava noastră, nu seamănă cu nici unul dintre aparatele fabricate pe Naias. Învelişul neted, care la început ni s-a părut o epidermă, pare realizat dintr-un material necunoscut, probabil sintetic.

În sfârşit! Apar!

Din fiecare submersibil ies câte trei membri ai echipajului.

Sunt fiinţe umanel Cincisprezece la număr. Au o morfologie asemănătoare cu a noastră. Şapte par să fie de sex feminin.

Poartă aparate de scufundare cu circuit deschis – modele de mult ieşite din uz în dotarea noastră – doar rezervoarele de oxigen sunt mai aparte, de o curioasă formă ovală. Îi urmărim pitiţi în cabina Explonului.

Se îndreaptă spre capătul grotei, unde pereţii şi bolta emit o luminozitate ciudată. Gouk precizează că este cauzată de prezenţa „piftiei". Apoi se regrupează, intră într-o zonă luminoasă care, surprinzător, aureolează scufundătorii cu un halou verzui.

Se deplasează la aceeaşi înălţime cu refugiul nostru. Brusc, cei trei din faţa plutonului se întorc către ceilalţi.

Mimica lor este edificatoare: ne-au reperat. Grupul se împarte. Cinci dintre ei revin la nave. Ceilalţi se învârt, nehotărâţi. Ne imaginăm surpriza pe care au avut-o reperând Explonul.

Ne întrebăm ce vor face. Sunt doar două posibilităţi: să se îmbarce şi să facă drum întors, ori să ne atace.

Primul grup se răsfiră. Cei cinci membri se întorc la pupitrul de comandă al navelor lor.

Un timp – nouă ni se pare că trece o veşnicie – nu se întâmplă nimic. Înotătorii se învârt în cerc.

❑❑❑

Cele cinci submersibile se deplasează în direcţia noastră. În trecere, vor recupera membrii celui de-al doilea grup care se îndreaptă spre ei.

Ne-am dat seama, cu spaimă, că nu mai putem ieşi din firidă ca să facem faţă atacului.

Singur Gouk îşi păstrează calmul.

După ce toate echipajele s-au regrupat, navele se îndreaptă către adăpostul unde ne aflăm.

Trebuie cu orice preţ să ieşim din nenorocita de fundătură şi să ne pregătim de contraatac.

Cele cinci vehicule reduc viteza. Ai spune că înaintarea lor devine intermitentă înainte de a se opri. Apoi, dintr-odată, încep să se rotească în jurul propriei axe.

Gouk schiţează ceea ce nu văzuserăm încă niciodată pe faţa unui avokez. O umbră de surâs. Acel surâs, puţin întristat, al celui care prevăzuse totul.

Ne face apoi semn să continuăm manevrele. Avem noroc. Explon scapă din strânsoare.

Acum suntem aproape de primul vas pirat. La distanţa de acostaj. Ca şi celelalte patru, se opreşte. Ne apropiem şi mai mult. Aproape că-l atingem.

Prin hublouri se poate vedea interiorul vehiculului.

Un corp tensionat se crispează de manetele de comandă. La picioarele lui zace un alt membru al echipajului. Amândoi au pe ei combinezoanele de scafandri.

Fascinaţi, asistăm la sfârşitul tragic şi neaşteptat al Piraţilor.

– N-au avut timp să-şi pună în aplicare ameninţările, spune Gouk. Erau condamnaţi încă dinainte de a reveni la bord.

Observând surpriza pe feţele noastre, continuă:

– Au căzut din nou în capcană. O dată cu formarea gelatinei, în apa grotei se degajă gaze foarte toxice pentru orice vietate care nu trăieşte în ecosistemul atolului.

– Dar ei purtau costume de protecţie, observă locotenentul Derg.

– Sunt ineficiente...

– Ce-i drept, erau combinezoane simple, neperformante, din primele generaţii, îl întrerupe Lug.

– N-are importanţă. Nici ale voastre n-ar rezista. Gazele toxice intră în reacţie cu orice substanţă sintetică.

– De aceea ne-ai avertizat să nu părăsim Explon-ul? îl întreb.

Îmi răspunde din priviri şi continuă:

– Înainte de recoltarea „piftiei", trebuie să aştepţi mai multe zile, pentru ca emanaţiile auxiliare să se fi disipat. Din cauza aviditătii lor, Piraţii n-au avut niciodată răbdare, iar acum – e a treia lor tentativă –, chiar dacă au venit mai târziu, tot nu era momentul potrivit. Poate că, totuşi, ar fi reuşit să-şi ia prada dacă nu i-am fi stânjenit noi. Au pierdut timp preţios ezitând să ia o hotărâre. Prezenţa noastră le-a fost fatală!

După o tăcere prelungită, Gouk completează:

– Oricum, echipajele ar fi fost deja intoxicate şi ar fi murit pe drum, la întoarcere. Chiar dacă ar fi ajuns la bază cu prada, tot n-ar fi servit la nimic pentru că, în afara lor, nu mai există alţii. Cei cincisprezece piraţi pe care i-aţi văzut erau ultimii din specia lor.

– Ce fel de substanţă e „piftia" asta pentru ca ei s-o fi râvnit într-atâ! încât să-şi riste până şi viaţa?

Gouk îşi desface degetele, punând în evidenţă membranele transparente care le unesc. Amfibienii au asemenea pieliţe şi la mâini şi la picioare. Apoi, cu arătătorul mâinii stângi indică, pe rând, mai multe epave aflate într-un avansat proces de pietrificare. Cu siguranţă, epavele primelor expediţii ale Piraţilor.

– Timp de multe generaţii, aceşti invadatori – fraţi de-ai voştri – nu şi-au găsit un loc al lor pe Voga. Deşi veniseră de atâta vreme, erau mai străini planetei decât voi, care de-abia aţi sosit. Cum izolarea prelungită îi ameninţa cu pieirea, au înţeles că singura lor şansă era să-şi autoprovoace mutaţii de adaptare la condiţiile planetei. Pentru asta aveau însă nevoie de recoltă. Dacă ar fi încercat să negocieze, noi am fi consimţit. Numai că ei au preferat să ne intimideze cu demonstraţiile lor de forţă şi cu tehnica lor. Acel spectacol cu jerbe de spumă şi jeturi de apă la care aţi asistat era o mândrie pentru ei. Ştiuseră de la bun început că noi, pentru a ne apăra, n-am fi recurs la forţă. Din principiu, refuzăm orice formă de violenţă, dar şi dacă am fi vrut să ripostăm, n-am fi avut mijloacele necesare. Unica noastră scăpare era să-i lăsăm să intre singuri în capcană.

– Recolta pe care o păziţi este, deci,... comoara voastră.

– Tocmai această substanţă a făcut din noi, avokezii, ceea ce suntem astăzi. Suntem – mai precis, am fost – semeni de-ai voştri, descendenţi ai unei expediţii de pe Terra, prima, fără îndoială...

Cele cinci nave-pirat plutesc în derivă. Lianele de mare, şerpuind, îşi înfăşoară tentaculele vânjoase în jurul lor, le leagă una câte una şi le trag la fund, în închisoarea lichidă de unde nu vor mai ieşi niciodată.

Apoi madreporii se fixează pe epave cu florile lor roşii, de culoarea sângelui.

Le vor mistui, împreună cu Piraţii.

Misiunea noastră s-a încheiat.

Ajunşi la suprafaţă, putem vedea cum, pe vârfurile ieşite ale lianelor se deschid în lumina strălucitoare a Vogăi, ca nişte nuferi, primele lor flori, de un alb veninos.

Traducerea:
Laurenţiu Turcu

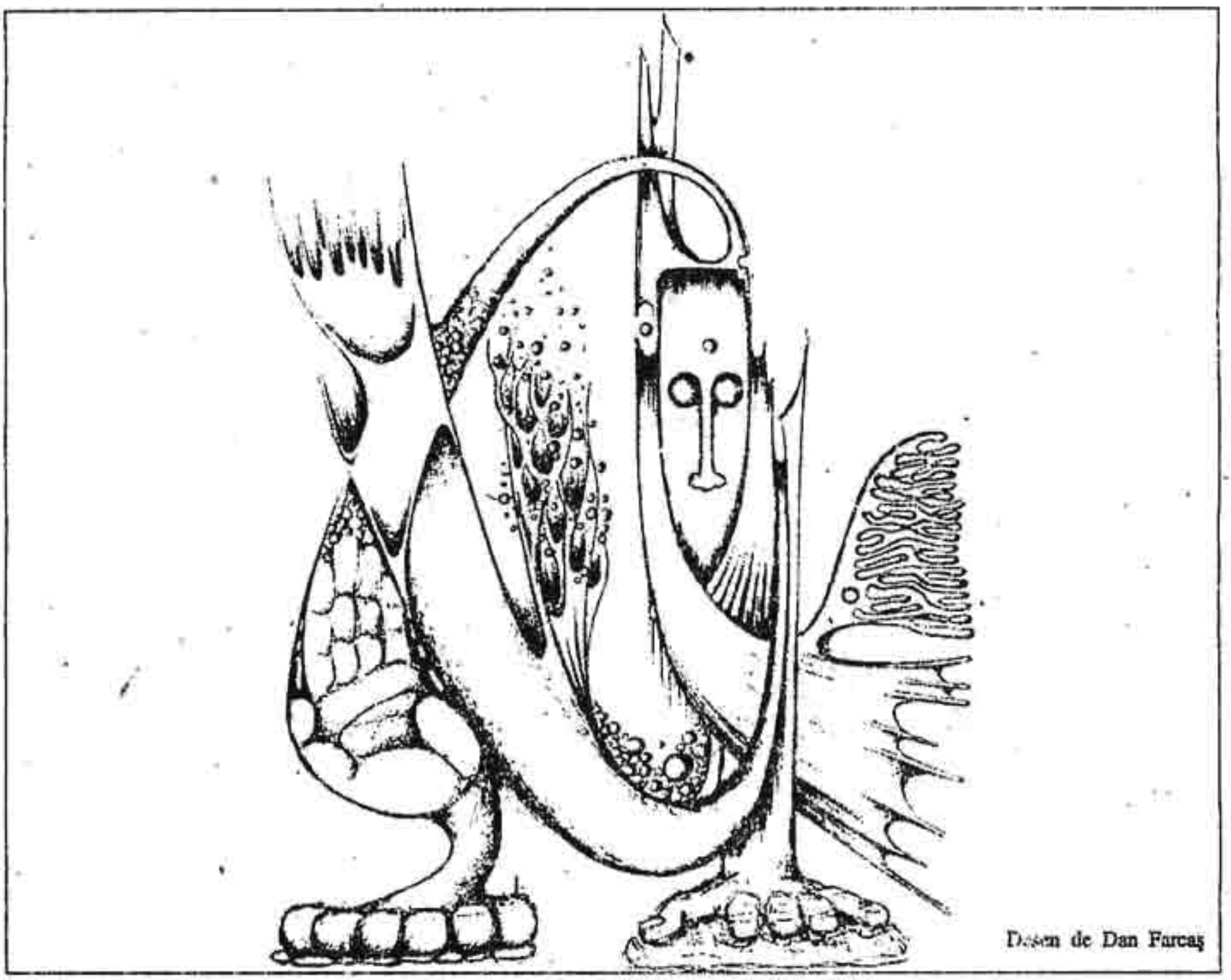

Desen de Dan Farcaş